

קלרה-חיה דיין ז"ל

בת צפורה ואשר

נולדה 30/5/1904

נפטרה 19/10/1990

חיה או קלרה כפי שנראה באשדות, נולדה לפני למעלה מ-86 שנים ברוסיה. אביה היה ציוני שהטיף לילדיו לשלול את חיי הגולה ולעלות לארץ-ישראל. ואכן, שניים מבניו – אחיה של קלרה עלו בתחילת שנות ה-20 כחלוצים. שמואל הקים את ביתו ומשקו החקלאי בכפר-גיבתון, וצבי בנה את משפחתו וקיבוצו בגשר-אשדות. ברוסיה נותרה קלרה, עוד שתי אחיות ומספר אחים.

קלרה למדה לדבר קצת עברית, אך לא במידה שאיפשרה לה להביע את כל מה שעבר עליה. מעט מאד נודע לנו על הסבל אשר היה מנת חלקה בימי מלחמת העולם השנייה, כמו למשל: בעת המצור על מוסקבה, בו נפחו נשמתן ברעב, שתי אחיותיה – מול עיניה ממש. אותן שנים איומות הטביעו את חותמן בנפשה, חותם שלא נמחה ולא נמחק במשך כל השנים.

משאת נפשה היתה לעלות ארצה בעקבות אחיה, היא חשבה שיהיה לה יותר קל לעלות – אם תהיה יחידה ולא בעלת משפחה. אך, גם תכסיס זה לא עזר, וכידוע, השלטון הקומוניסטי הערים קשיים רבים ולא איפשר את יציאתה מגבולות רוסיה. רק לאחר מאמצים, דרישות ובקשות רבות מהארץ, ואולי היה זה המכתב המיוחד ששלח האח צבי אל מפקדו מימי המהפכה – המארשל ורושילוב וביקש את עזרתו, להתיר את עלייתה של אחותו, היחידה ששרדה... ואכן, בחורף 1956 הגיעה קלרה לאשדות.

כל שנותיה עבדה בגיהוץ במחסן הבגדים. במסירות ובהתמדה, בדייקנות ובחריצות, גם כאשר רגליה נשאוה בקושי רב.

מכיוון שלא זכתה ללדת ילדים בעצמה, ראתה את הנכדים של אחיה – כאילו הם נכדיה שלה. בפנקסה הישן כתבה את כל תאריכי ימי ההולדת של כל בני המשפחה. תמיד זכרה לשלוח לכל אחד ברכה או מתנה באותו יום. אך, כאמור, שנות הסבל בעבר והיותה ערירית בהווה (ולמרות היותה מוקפת בידידות של חברות ושכנות) נתנו את אותותיהן בנפשה ובגופה, עד כי קצה בחייה וביקשה מן היושב במרורים לגאול אותה מיסוריה. בזמן האחרון, נדמה כי החזיקה בחיים, בכל כוחותיה הדלים רק כדי לזכור ולראות קרוב משפחה שהגיע

מרוסיה. לאחר שראתה ושמעה אותו כאשר בא לבקרה בשבת שעברה – החליטה שהמעגל הושלם, ושהגיעה השעה לעבור לעולם שכולו טוב.

נראה לי, כי לא יהיו לנו – בני משפחתה, מספיק מלים טובות כדי להביע את תודתנו והערכתנו. לכל האנשים שסובבו אותה וטיפלו בה. החל בצוות המרפאה וכל עובדי 'בית אחדות', על הטיפול המסור והיחס הטוב שהעניקו לקלרה (אשר לעיתים לא ידיעתה להעריך את כל מה שניתן לה), חברותיה במחסן הבגדים, ואחרונה חביבה ונהדרת מרים דון יחיא ששנים רבות תמכה בה והקדישה לה שעות רבות מלאות באהבה וסבלנות אין קץ.

תודה, לכולכם על הכל!

ולך, קלרה, בא הקץ לסבלותייך, נוחי בשלום.

עמליה דיין

יום הקבורה – ב' חשון תשנ"א